

О‘ЗBEKISTONDA ROSSIYA MADANIY MARKAZINING TASHKIL ETILISHI VA UNING FAOLIYATI

Allaberganova Latofat Hamroyevna

*Toshkent shahar Shayhontoxur
tumani 41-maktab o‘qituvchisi*

Annotatsiya: Mazkur maqolada O‘zbekistonda rossiya madaniy markazining tashkil etilishi va uning faoliyati haqida fikr yuritiladi. Shuningdek, ikki davlat o‘rtasidagi madaniy aloqalar, o‘zaro hamkorlik masalalari yoritilgan.

Katil so‘zlar: madaniyat, qadriyat, til, urf-odat, millatlararo totuvlik

Rus xalqining madaniyati, tili, an‘analari, urf-odatlarini avaylab asrashda, shu asosda o‘zbek va rus xalqlari o‘rtasidagi do‘stlik va hamkorlik aloqalarini rivojlantirishda tashkil etilgan O‘zbekiston rus madaniy markazi va uning joylardagi bo‘linmalari muhim rol o‘ynamoqda. 1994-yilda tashkil etilgan O‘zbekiston Rus madaniyati markazi rus madaniyati, tili, an‘analari, urf-odatlarining ma‘naviy qadriyatlarini asrab-avaylash, shu asosda do‘stlik va hamkorlikni rivojlantirishda muhim ahamiyat kasb etmoqda. Markaz tashabbusi bilan mamlakatimizda S.Yesenin tavalludining 100 yilligi tantanali nishonlandi. A.Pushkin A.Griboyedov, M.Lermontov, L.Tolstoy, F.Dostoyevskiy, M.Svetayeva, A.Axmatova, V.Visotskiy va boshqalarning ijodiga bag‘ishlangan adabiy kechalar muntazam o‘tkazib kelinmoqda. Markazda boshqa xalqlarning an‘analarini hurmat qilishga ham katta e‘tibor beriladi. Har yili yanvarda «Rojdestvo» kechalarini, bahorda “Maslenitsa” bayramini o‘tkazish an‘anaga aylangan. Aprel-may oylarida «Pasxa» kechalari, «Igray, garmon», «Teatralnaya vesna» va «Russkaya pesnya» festivallari o‘tkazib kelinadi. Shuningdek, A.Pushkinning tug‘ilgan kuniga bag‘ishlab Millatlararo munosabatlar va xorijiy mamlakatlar bilan do‘stlik aloqalari qo‘mitasi hamda O‘zbekiston yozuvchilar uyushmasi hamkorligida an‘anaviy tarzda adabiy-musiqiy tadbir uyushtiriladi. Markazning «Molodaya smena» yoshlar bo‘linmasi «Pushkin bali» va boshqa mavsumiy kechalarni tashkillashtirib keladi. Markaz qoshida

«Veteran» xor kapellasi, «Melodiya» xori, «Solo», «Ma'naviy meros bilan uchrashuv», «Kumush asr» adabiyot mehmonxonasi kabi ijodiy uyushmalar, «Orfey», «Danko», «Literaturno duxovnoye naslediye» to'garaklari, adabiyot va musiqa saloni, Rus tili va adabiyoti markazi, Anna Axmatovaning «Mangalochiy dvorik» muzeyi faoliyat ko'rsatmoqda. Mamlakatimizda millatlararo do'stlik va totuvlikni mustahkamlash, jamiyatimizda turli millat va elat vakillari o'rtasida hukm surayotgan o'zaro hamjihatlik va hurmat muhitini asrash hamda milliy madaniy markazlar faoliyatini rivojlantirish borasidagi katta xizmatlari uchun markazning ko'plab faollari O'zbekiston Respublikasining davlat mukofotlari bilan taqdirlandi. Xususan, N.Selvestrova – «O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan murabbiy», S.Mironov – «Xizmat ko'rsatgan yoshlar murabbiysi», P.Volkov – «Xizmat ko'rsatgan madaniyat xodimi», A.Dushkin, Y.Shaverdova, F.Golubsova, I.Korjikova, S.Zinin – «Do'stlik» ordeni bilan, A. Skripkin «Shuhrat» medali bilan taqdirlangan.

Prezidentimiz ta'kidlaganlaridek: "Bizning o'zaro madaniy va gumanitar aloqalarimiz o'zgarmas do'stlik va hamkorlikning mustahkam asosini tashkil etadi. Madaniyat – bu nafaqat ikki xalqning o'zaro hurmatini, balki bizning umumiy tariximiz va qadriyatlarimizni mustahkamlashga xizmat qiladi"¹.

O'zbekistonda Rossiya Madaniy Markazining tashkil etilishi va uning faoliyati ikki mamlakat o'rtasidagi madaniy aloqalarni mustahkamlashda muhim rol o'ynaydi. Markazning asosiy maqsadi – ikki mamlakat xalqlari o'rtasida do'stlik va hamkorlikni mustahkamlash, madaniy almashinuvni qo'llab-quvvatlash, shuningdek, Rossiyaning boy madaniy merosini o'zbek jamoatchiligiga tanishtirishdir. Markazning ochilishi Rossiya va O'zbekiston o'rtasidagi madaniy aloqalar sohasida yangi davrni boshlaganini anglatadi. Rossiya Madaniy Markazi O'zbekistonda bir qancha tadbirlar va loyihalar tashkil etish orqali o'z faoliyatini kengaytirdi. Markazning faoliyati san'at va madaniyatning turli sohalarini qamrab oladi. U o'zining ko'plab madaniy va ilmiy ko'rgazmalarini, konsertlarini, teatrlashgan tomoshalarini, film namoyishlarini, ma'ruzalarini va mahorat darslarini tashkil etadi. Bu tadbirlar orqali Rossiyaning

¹ Sh.M.Mirziyoyevning Rossiya bilan madaniy hamkorlik haqida nutqi (2017-yil, Moskva): <https://kun.uz/31895904>

san'ati, musiqa, adabiyoti va teatriga oid boy merosi o'zbek tomoshabinlariga tanitiladi. Markaz, shuningdek, Rossiyaning zamonaviy madaniyatini, o'tkir g'oyalarini va innovatsion texnologiyalarini o'zbek yoshlariga yetkazish uchun turli platformalarni yaratadi. Rossiya Madaniy Markazi o'zbek talabalariga Rossiyada o'qish imkoniyatlarini ham taqdim etadi. Markaz, Rossiya universitetlari va o'quv yurtlari bilan hamkorlikda o'zbek yoshlarini o'qitish va ularni o'qishga jalb qilish uchun turli dasturlarni ishlab chiqadi. Bu dasturlar orasida o'zbek talabalariga Rossiyaning yetakchi oliy ta'lim muassasalarida o'qish uchun grantlar taqdim etish, o'zbek talabalarini ilmiy tadqiqotlar va ilmiy almashinuv dasturlarida ishtirok etish imkoniyatlari mavjud. Bu, o'z navbatida, yoshlarning intellektual rivojlanishiga yordam beradi va Rossiya bilan ilmiy va madaniy hamkorlikni rivojlantiradi. Rossiya Madaniy Markazi, shuningdek, til o'rganish va tarjima faoliyatini ham muhim yo'nalish sifatida amalga oshiradi. Rossiya tilini o'rganish bo'yicha kurslar, seminarlar va mahorat darslari tashkil qilinadi. Bu tadbirlar, o'zbek yoshlariga Rossiya tilini o'rganish va ularning rus tilidagi madaniyatni tushunish imkoniyatini yaratadi. Markazning maqsadi nafaqat rus tilini o'rganishga qiziqqan kishilarni jalb qilish, balki Rossiya va O'zbekiston o'rtasida til orqali madaniy ko'priklarni qurishdir. Shuningdek, Rossiya Madaniy Markazi O'zbekistondagi san'atkorlar va ijodkorlar bilan hamkorlikni kuchaytiradi. Markaz turli san'at loyihalarini amalga oshiradi, shu jumladan, musiqiy va teatr ansamblari, rassomlar va yozuvchilar o'rtasida ijodiy aloqalarni rivojlantiradi.

Markazning faoliyati san'at va madaniyatga oid har tomonlama hamkorlikni qo'llab-quvvatlaydi, bu esa ikki mamlakat o'rtasidagi madaniy almashinuvni mustahkamlaydi. Rossiya Madaniy Markazining o'zbek va rossiyalik san'atkorlar o'rtasida madaniy aloqalarni rivojlantirishdagi roli shuningdek, xalqaro ko'rgazmalar va san'at tadbirlarini tashkil etishda ham o'z aksini topadi. U Toshkentda, Samarqandda va boshqa shaharlarda Rossiya madaniyatini namoyish etadigan tadbirlar o'tkazadi. Bu ko'rgazmalar va tadbirlar orqali Rossiyaning san'ati, tarixiy yodgorliklari, folklori va zamonaviy madaniyati o'zbek xalqi bilan bo'lishiladi, va bu

orqali ikki mamlakatning madaniy aloqalari yanada mustahkamlanadi. Markazning faoliyati faqat madaniy va ilmiy tadbirlardan iborat emas, balki Rossiya Madaniy Markazi ikki mamlakatning savdo-sotiq, iqtisodiyot va turizm sohalarida ham hamkorlikni rivojlantirishga yordam beradi. Madaniy markazning tadbirlari va dasturlari ko'pincha iqtisodiy hamkorlikni kuchaytirish, turizm sohasida almashinuvlarni oshirish, va ikki mamlakat o'rtasidagi ijtimoiy aloqalarni rivojlantirishga yo'naltirilgan. O'zbekistonda Rossiya Madaniy Markazi o'z faoliyati bilan ikki mamlakat o'rtasidagi madaniy va ilmiy aloqalarni mustahkamlashda muhim rol o'ynaydi. U, nafaqat san'at va madaniyatni targ'ib qilish, balki ilmiy va ta'lim sohalarida ham hamkorlikni rivojlantiradi. Markazning tashkil etilishi va uning faoliyati O'zbekiston va Rossiya xalqlari o'rtasidagi do'stlik, o'zaro hurmat va hamkorlikni mustahkamlashga xizmat qilmoqda. O'zbekistonning Toshkent shahrida 2009-yilda tashkil etilgan Rossiya Madaniy Markazi, ikki mamlakat o'rtasidagi madaniy aloqalarni rivojlantirishda muhim rol o'ynaydi. Rossiya Madaniy Markazi O'zbekiston va Rossiya o'rtasidagi madaniy, ilmiy, ta'lim va san'at sohalaridagi aloqalarni yanada mustahkamlash maqsadida faoliyat yuritadi. Markazning tashkil etilishi ikki mamlakatning madaniy hamkorligini yangi bosqichga olib chiqdi. Markaz Rossiyaning boy madaniy merosini O'zbekiston jamoatchiligiga tanishtirish, ikki mamlakat xalqlari o'rtasida do'stlikni mustahkamlash va madaniy almashinuvni qo'llab-quvvatlashga qaratilgan ko'plab tadbirlar o'tkazadi. Rossiya Madaniy Markazi o'zining madaniy va ilmiy faoliyatida turli yo'nalishlarni qamrab oladi. Bu yerda san'at ko'rgazmalari, teatr tomoshalari, musiqa va kino kechalari, ilmiy ma'ruzalar va mahorat darslari tashkil etiladi. Bunday tadbirlar orqali Rossiyaning san'ati, musiqa, adabiyoti, teatr va boshqa madaniyatlari o'zbek tomoshabinlariga taqdim etiladi. Markazda o'tkaziladigan san'at ko'rgazmalari va konsertlar Rossiyaning tarixiy va zamonaviy madaniyatini, shuningdek, rossiyalik ijodkorlarning asarlarini o'zbek yoshlariga tanishtirish imkonini beradi.

Markazning faoliyati nafaqat madaniyatni targ'ib qilish, balki Rossiya va O'zbekiston o'rtasidagi ilmiy aloqalarni rivojlantirishga ham qaratilgan. Rossiya

Madaniy Markazi o'zbek talabalariga Rossiyada o'qish imkoniyatlarini yaratadi, shuningdek, Rossiyaning oliy ta'lim muassasalarida ta'lim olishni istagan yoshlarni qo'llab-quvvatlash uchun maxsus grantlar taqdim etadi. Markaz Rossiya oliy ta'lim muassasalarining o'qituvchilari va talabalari bilan ilmiy almashinuvlar tashkil etadi, bu esa ikki mamlakat o'rtasidagi ilmiy hamkorlikni mustahkamlashga xizmat qiladi. Shuningdek, Markazda rus tilini o'rganishga qiziqqanlar uchun maxsus kurslar va seminarlar tashkil etiladi. Rossiya tilini o'rganish bo'yicha turli dasturlar, mahorat darslari va tilga oid tadbirlar o'tkaziladi. Bular, o'zbek yoshlariga rus tilini o'rganish, uning adabiy va madaniy merosini chuqurroq tushunish imkoniyatini yaratadi. Rossiya Madaniy Markazi, shuningdek, ikki mamlakat o'rtasida til ko'priklarini qurish va madaniy almashinuvni yanada rivojlantirishni maqsad qiladi. Markaz, o'z faoliyatida o'zbek va rossiyalik san'atkorlar o'rtasida ijodiy aloqalarni o'rnatishga ham katta e'tibor qaratadi. Rossiya Madaniy Markazi ikki mamlakatning san'atkorlari va ijodkorlari o'rtasida bir qator san'at loyihalarini amalga oshiradi. Bu orqali musiqa, rasm, adabiyot, teatr va boshqa san'at sohalarida hamkorlikni rivojlantiradi. Markaz turli san'at festivallari va ko'rgazmalarini tashkil etadi, bu esa o'zbek va rossiyalik san'atkorlarga o'z asarlarini keng auditoriyaga taqdim etish imkonini beradi.

Bundan tashqari, Rossiya Madaniy Markazi xalqaro miqyosda turli madaniy tadbirlar o'tkazadi. Markaz, o'z faoliyatida Rossiya madaniyatining boy merosini O'zbekiston jamoatchiligiga tanishtirish, ikki mamlakatning san'at va madaniyatini yanada yaqindan o'rganish imkoniyatlarini yaratadi. Bu tadbirlar nafaqat madaniy aloqalarni mustahkamlaydi, balki ikki mamlakat o'rtasidagi ijtimoiy va iqtisodiy hamkorlikni rivojlantirishga ham yordam beradi. Rossiya Madaniy Markazi o'zbek san'atkorlari, talabalar, ilmiy xodimlar va umumiy jamoatchilik bilan faol aloqada bo'lib, ular uchun o'zaro almashuv, yangi imkoniyatlar yaratishda muhim rol o'ynaydi. Markazning tashkil etilishi va faoliyati ikki mamlakat o'rtasidagi do'stlikni mustahkamlashga, madaniy aloqalarni rivojlantirishga va ilmiy va ta'lim sohalarida hamkorlikni yanada kuchaytirishga xizmat qiladi. Shuningdek, Rossiya Madaniy Markazi ikki mamlakat o'rtasida turizmni rivojlantirish, iqtisodiy hamkorlikni

kuchaytirish va boshqa sohalarda ham yangi aloqalar o'rnatishga xizmat qilmoqda. Bu markazning faoliyati madaniyat va san'atni targ'ib qilish bilan cheklanmay, balki o'zbek va rossiyalik odamlar o'rtasidagi o'zaro aloqalarni kengaytirish, ikki mamlakat o'rtasidagi barcha sohalarda hamkorlikni mustahkamlashga yordam beradi. O'zbekistonda Rossiya Madaniy Markazining tashkil etilishi va uning faoliyati ikki mamlakat o'rtasidagi madaniy va ilmiy aloqalarni mustahkamlashga katta hissa qo'shadi. Markaz, o'z faoliyatini san'at, ta'lim, ilm-fan va madaniyat sohalarida davom ettirib, Rossiya va O'zbekiston bilan do'stlikni yanada kuchaytiradi. Rossiya Madaniy Markazi O'zbekiston o'rtasidagi madaniy, ilmiy, ta'lim va san'at sohalaridagi hamkorlikni rivojlantirishda sezilarli yutuqlarga erishgan. Markazning tashkil etilishi va uning faoliyati orqali ikki mamlakat o'rtasidagi madaniy aloqalar yanada mustahkamlandi.